१३३

सुदाः पैजवनः। इन्द्रः । शक्वरी, ४-६ महापङ्क्तिः, ७ त्रिष्टुप्।

प्रो ष्व॑स्मै पुरोर॒थमिन्द्रा॑य शू॒षम॑र्चत।अ॒भीके॑ चिदु लोक॒कृत्सं॒गे स॒मत्सु॑ वृत्र॒हास्माकं॑ बोधि चोदि॒ता नभ॑न्तामन्य॒केषां॑ ज्या॒का अधि॒ धन्व॑सु॥ १०.१३३.०१

अस्मै- एतस्य। इन्द्राय- बलाधिदैवतस्य। पुरोरथम्- रथस्य रंहणप्रतीकस्य पुरतः स्थितम्। शूषम्- सारथ्यबलम्। अर्चत- पूजयत। समत्सु- वृत्रैर्जनितसङ्ग्रामेषु। सङ्गे - भवत्सङ्गे। अभीके- निकटं प्राप्ते। लोककृत्- भुवनकृत्। अस्माकम्- नः। चोदिता- चोदकः। वृत्रहा- इन्द्रः। बोधि- बुध्यताम्। अन्यकेषाम्- अस्मच्छत्रूणाम्। धन्वसु- चापेषु। अधि। ज्याकाः- ज्याः। नभन्ताम्- नश्यन्तु ॥१ ॥

त्वं सिन्धूँ॒रवा॑सृजोऽध॒राचो॒ अह॒न्नहि॑म्। अ॒श॒त्रुरि॑न्द्र जज्ञिषे॒ विश्वं॑ पुष्यसि॒ वार्यं॒ तं त्वा॒ परि॑ ष्वजामहे॒ नभ॑न्तामन्य॒केषां॑ ज्या॒का अधि॒ धन्व॑सु॥ १०.१३३.०२

अहिम्- वृत्रमावरणम्। अहन्- नाशयन्। त्वम्। सिन्धून्- अपो मूलशक्तिधाराः। अधराचः- अधोमुखमञ्चतः। अवासृजः- निरगमयः। इन्द्र। अशत्रुः- शत्रुरहितः सन्। जज्ञिषे- जातोसि। विश्वम्- सर्वम्। वार्यं- श्रेष्ठं धनम्। पुष्यसि। तम्- तादृशम्। त्वा- भवन्तम्। परि ष्वजामहे- आलिङ्गनं कुर्मः ॥२ ॥

वि षु विश्वा॒ अरा॑तयो॒ऽर्यो न॑शन्त नो॒ धियः॑। अस्ता॑सि॒ शत्र॑वे व॒धं यो न॑ इन्द्र॒ जिघां॑सति॒ या ते॑ रा॒तिर्द॒दिर्वसु॑ नभ॑न्तामन्य॒केषां॑ ज्या॒का अधि॒ धन्व॑सु॥ १०.१३३.०३

विश्वा- सर्वे। अर्यः- अभिगन्तारः। अरातयः- शत्रवः। सु- सुष्ठु। वि नशन्त- विनश्यन्तु। नः- अस्माकम्। धियः वर्धन्ताम्। यः। नः- अस्मान्। इन्द्र। जिघांसति- हन्तुमिच्छति। तस्मै। शत्रवे- रिपवे। वधम्- हननसाधनायुधस्य। अस्ता- क्षेप्ता। असि- भवसि। या। ते- तव। सा। रातिः- दानयोग्यसम्पत्। वसु। ददिः- तस्य दाता त्वं भव ॥३ ॥

यो न॑ इन्द्रा॒भितो॒ जनो॑ वृका॒युरा॒दिदे॑शति।

Dr. Ranganji

अधस्पदं तमीं कृधि विबाधो असि सासहिर्नभन्तामन्यकेषां ज्याका अधि धन्वसु॥ १०.१३३.०४

इन्द्र। यः। नः- अस्मान्। वृकायुः- हिंसकः। जनः। अभितः। आदिदेशति- आयुधान्यतिसृजति। तम्। ईम्- एनम्। अधस्पदं कृधि- आक्रम। विबाधः- विशेषेण बाधकः। असि- भवसि। सासहिः- अभिभविता ॥४ ॥

यो न इन्द्राभिदासति सनाभिर्यश्च निष्ट्यः।
अव तस्य बलं तिर महीव द्यौरध त्मना नभन्तामन्यकेषां ज्याका अधि धन्वसु॥ १०.१३३.०५

इन्द्र। यः। सनाभिः- समानबन्धः। समानबल इति भावः। यश्च। निष्ट्यः- निकृष्टबलः। नः- अस्मान्। अभिदासति- उपक्षयति। अध- अथ। महीव द्यौः- महन्नभ इव स्थितः सन्। त्मना- स्वतः। तस्य। बलम्। अव तिर- जहि ॥५ ॥

वयमिन्द्र त्वायवः सखित्वमा रभामहे।
ऋतस्य नः पथा नयाति विश्वानि दुरिता नभन्तामन्यकेषां ज्याका अधि धन्वसु॥ १०.१३३.०६

इन्द्र। वयम्। त्वायवः- त्वामिच्छन्तः। सखित्वम्- मैत्रीम्। आ रभामहे। विश्वानि- सर्वाणि। दुरितानि- पापानि। अति- अतिक्रम्य। नः- अस्मान्। ऋतस्य पथा- धर्ममार्गेण। नय ॥६ ॥

अस्मभ्यं सु त्वमिन्द्र तां शिक्ष या दोहते प्रति वरं जरित्रे।
अच्छिद्रोध्नी पीपयद्यथा नः सहस्रधारा पयसा मही गौः॥ १०.१३३.०७

इन्द्र- परमेश्वर। जरित्रे- स्तोत्रे। या। वरम्- श्रेष्ठम्। प्रति। दोहते- दोग्धि। ताम्। त्वम्। अस्मभ्यम्- नः। सु- सुष्ठु। शिक्ष। अच्छिद्रोध्नी- अक्षीणक्षीरयुक्तोधस्का। सहस्रधारा- अनन्तधारा। मही- महती। गौः- धेनुर्भूमिमाता। यथा। नः- अस्मभ्यम्। पयसा- स्वक्षीरेण। पीपयत्- प्रवर्धयति। तथा। तां कुरु ॥७ ॥

Dr. Rangarij